

N:o 137.

Af herr **P. O. Lundell**, angående åsättande af tull å ägg.

Vid anordnande af skyddstullar under de senare åren synes man alldeles förbisett artikeln ägg. Antagligen ansåg man denna artikel vara af ringa betydenhet, och då den för blott få år sedan var i betydligt öfvervägande grad en exportvara för vårt land, så synes man icke vidare fäst uppmärksamhet för åsättande af något tullskydd för denna näring.

Under senaste tiden har emellertid förhållandena å detta område såväl hos oss som i våra grannländer Danmark och Norge tagit en sådan riktning, att de påkalla vår uppmärksamhet.

Jag vill till påvisande häraf framlägga följande statistiska uppgifter:

År 1890	infördes till Sverige	97,350	tjog ägg och utfördes	802,450	tjog
» 1895	»	»	»	406,450	»
» 1896	»	»	»	513,550	»
» 1897	»	»	»	1,006,650	»
» 1898	»	»	»	1,367,550	»
» 1899	»	»	»	2,193,300	»

För Danmark angifves i ett i och för Parisutställningen 1900 utgifvet arbete rörande landets näringar:

att Danmarks äggutförsel	1865	var	32,847	tjog, värda	23,722	kronor,
»	»	»	1881	» 1,775,529	»	1,675,875
»	»	»	1890	» 6,275,848	»	5,719,446
»	»	»	1898	» 12,000,000	»	14,000,000
»	»	»	1899	» 15,150,000	»	16,000,000

Antalet höns i Danmark angafs 1888 vara 4,600,000 stycken, 1898 8,750,000 stycken.

Till Norge importerades 1897.....	100,202	tjog ägg,
» » » 1898.....	62,400	» »
» » » 1899.....	41,622	» » .

Dessa siffror ådagalägga tydligen, huru efterblifna vi äro i fråga om äggproduktion gent emot såväl Danmark som Norge, och vid närmare granskning finna vi tydligen, att vår tullagstiftning nästan uteslutande är orsaken till detta förhållande.

Vi hafva nemligen med höga tullar belagt alla de hufvudsakliga råmaterial, som äro nödvändiga för äggproduktionen, men deremot låtit den förädlade varan ägg till vårt land införas alldeles tullfritt, med den påföljd, att alla de ansträngningar, som gjorts från våra hushållningssällskap, från föreningar för fjäderfäafvels befrämjande och från enskilde för utveckling af vår äggproduktion, icke kunnat krönas med någon betydande framgång.

Vi hafva visserligen några fodermedel, som till oss få införas tullfritt, nemligen kli och oljekakor, samt hafva inhemska hafre billigt. Men oljekakor kunna icke alls brukas till utfodring af höns och kli och hafre endast i mindre utsträckning, hvaremot de hufvudsakliga födoämnen, som måste användas till höns, äro hvete, korn och majs. För produktion af 10 kilo (cirka 8 tjog) ägg beräknas, att man utom andra födoämnen måste använda minst 30 kilo af sistnämnda sädesslag, helst $\frac{1}{3}$ af hvardera. Dessa födoämnen draga en tull af 1 krona 11 öre eller 11,1 öre för hvarje kilo producerade ägg.

En liten hönsgård, som kan producera t. ex. 3,000 kilo ägg per år, är för denna produktion underkastad en extra beskattning i tull för den råvara i spanmål han behöfver använda ej mindre än 333 kronor, hvilken beskattning konkurrenten i Danmark alldeles undgår, synnerligen som frakten från Danmark till Sverige är en obetydlighet.

Då nu dessa 333 kronor i en så liten handtering hafva så stor betydelse, att de ofta utgöra hela den nettovinst, som skulle kunna intagas af densamma, så må det icke förundra någon, att produktionen af ägg icke hos oss kan på långt när tillfredsställa den inhemska förbrukningen, utan vi måste köpa ägg från utlandet för bortåt två millioner kronor årligen, under det vårt lilla grannland Danmark för ensamt å sin export af ägg intager ett belopp af ej mindre än sexton millioner kronor årligen.

I Norge, der man dock har vida lägre spanmålstullar än vi, hafva ägg likväl blifvit åsatta en införseltull af 20 öre per kilogram, hvilket haft den goda verkan, att, då till Norge infördes 1897 100,202 tjog ägg, 1899 infördes blott 41,622 tjog. Samtidigt ökades vår införsel från 1,006,650

tjog år 1897 till 2,193,300 tjog 1899, under det vår export sjönk från 448,300 tjog 1897 till 200,300 tjog 1899.

Enär vi hafva alla förutsättningar för att kunna med lika framgång producera ägg som i Danmark och Norge, utom olika tullförhållanden, så kan man här af se, hvad just dessa tullförhållanden betyda. Att ännu någon äggproduktion hos oss kan existera, beror i väsentlig mån på, att flertalet af den jordbrukande befolkningen föredrager att själf framställa sitt behof af ägg i stället för att köpa dem, samt att de icke köpa spanmålen och oftast icke göra beräkning öfver den spanmåls värde, som åtgår till hönsens utfodring, samt att oftast vid denna för det egna hushållet afsedda produktion något öfverskott till afsalu uppstår.

Det fåtal mera rationellt skötta hönsgårdar, som hos oss finnes, får under nuvarande förhållanden ofta icke annan vinst än den, som uppstår genom att till högt pris försälja afvelsdjur, under det den egentliga äggproduktionen knappast betäcker omkostnaderna. Men under sådana omständigheter kan hos oss icke någon större äggproduktion utvecklas.

Icke minst beroende på möjligheten att drifva hönsskötsel är den stora utveckling, det s. k. husmansbruket tagit i Danmark, i det att en god del af dessa husmäns inkomster tages från de små hönsgårdar, som skötas af husmännens hustrur och barn. Något dylikt är under nuvarande förhållanden icke möjligt i Sverige.

Mot tull å ägg kan icke heller anföras, att ägg är någon nödvändighetsvara å den fattiges bord, utan snarare kan sägas, att den bättre konjunktur, som en tull kan bereda äggproduktionen, skulle förbättra existensvilkoren för många fattiga å landsbygden.

På grund af hvad jag sålunda anført, får jag härmed föreslå,

att Riksdagen måtte besluta åsättande af en tull å 20 öre per hvarje kilogram ägg, som hit till riket införes, beräknad å äggens nettovigt, med 10 procent tullfritt afdrag för det emballage, hvori äggen kunna vara inpackade.

Stockholm den 26 januari 1901.

P. O. Lundell.